

「Nők a magyar filmgyártásban」

Bevezető a „Nők a magyar filmgyártásban” című összeállításához

Régi adósságának rendezésébe kezdett a 2023-as évben a *Metropolis* – elindítottuk azt a projektet, amelynek során a magyar filmkultúra női alkotóinak életműveit, munkásságát kívánjuk előtérbe állítani. Habár a nők filmi reprezentációjával (2016/1: Nőfigurák a kortárs populáris filmben; 2016/4: Férfi és női szerepek a magyar filmben; 2021/1: Nőképek a magyar filmben) és a feminista filmelmélettel (2000/4) is foglalkoztunk korábban, sohasem szenteltünk teljes összeállítást egy-egy női alkotónak. Ezen változtattunk a 2023-as évben: ez évi első lapösszeállításunkat Enyedi Ildikó életművének szenteltük. A 2024-es évben pedig egy Gyarmathy Livia munkásságát tárgyaló összeállítást is tervezünk.

A jelen lapszám azért is különleges, mert nemcsak a női filmkészítőkre hívja fel a figyelmet, de megpróbál kiszakadni a játékfilm- és rendezőközpontúság bűvköréből, amikor kifejezetten a kis műfajokra, illetve a rendezőn túli munkatársakra is kiterjeszti a tárgyalat témák körét. Sajnos a magyar női filmalkotók tevékenységének rendszeres, tudományos igényű feldolgozása egyelőre várat magára. Lassan azonban felnövekszik egy olyan filmtudós generáció, amely elméleti és kulturális értelemben is olyan értékekkel és képzettséggel rendelkezik, aminek meghatározó eleme a tudatos kutatói figyelem a női alkotók és a női szempontok vonatkozásában. Ebben a lapszamban is ezeknek a generációknak a szerzőitől találunk izgalmas, új kérdéseket felvető vizsgálatokat.

Margitházi Beja érdekes elemzésében a sajnálatosan korán elhunyt, de így is rendkívül érdekes életművet maga mögött hagyó Vas Judit *Módszerek* című rövidfilmjét tárgyalja. A tanulmány rámutat Vas alkotói innovációjára, arra, ahogyan a film médiumát pusztán szociálpszi-

chológiai tudományreprezentációból kutatói instrumentummá avatja.

Szalay Dorottya a kísérleti film általában véve is keveset tárgyalt műfaján belül hívja fel a figyelmet a többszörösen is láthatatlan női alkotókra. Három rendező (Szilágyi Lenke, Maurer Dóra és Háy Ágnes) egy-egy munkáját elemzi az 1970-es és 80-as évekből, hogy rámutasson a nőművészek ötletgazdag, merész és technikailag profeszionális alkotói karakterére.

Szentpétery Vanda Léda magyar filmvágókkal készített interjúk alapján vizsgálja az analóg és a digitális vágás közötti átmenet körülményeit, a bekövetkezett változásokat. Annak a legendának eredetét nyomába, hogy a digitális átállás előtt a vágás női szakma volt, ami a technikai átalakulással megváltozott. Bartal Dóra kutatása is interjúkra támaszkodik – magyar női dokumentumfilmeket kérdezett arról, hogyan értékelik helyzetüket a szakmájukon belül, milyen speciális kihívásokkal néznek szembe.

Végigtekintve ezen az összeállításon a szomorúság, a büszkeség és az izgalom vegyes érzése vesz erőt a szerkesztőn: szomorúság afelett, hogy milyen elhanyagolt téma még ma is a női alkotók ügye a magyar filmtudományban, büszkeség az új kutatói generációk téma iránti elhivatottsága láttán, és az abból fakadó izgalom, hogy a most közölt eredmények rámutatnak, még rengeteg kincs vár feltárára a magyar film női alkotóinak kutatásában. A *Metropolis* szerkesztői a jövőben is mindent megtesznek, hogy ez a munka tovább folytatódjon és teret kapjon a lap hasábjain.

A szerkesztők

metropolis online magazin

<https://www.metropolis.org.hu/magazin>
Metropolis
 FILMÉLEMI ÉS FILMTÖRTÉNELMI FOLYÓIRAT

Keresendő kifejezés

Keresés

Adatkezelési tájékoztató

[magazin](#) [számaink](#) [témakörök](#) [könyvek](#) [szerzőink](#) [mutatók](#) [linkek](#) [rólunk](#) [english](#)

NYITÓLAP / MAGAZIN

ÉRZÉKISÉG, VÁLSÁG,
PSZICHOANALÍZIS

Az idei évben is több filmes vonatkozású, magyar nyelvű könyv jelent meg. Legyen az egy szerzőre fókuszáló alkotás, egy műfajt bemutató munka vagy a pszichoanalízist a filmmel ötvöző könyv. Évzáró cikkünkben ezekből csemegézünk!

ÉRZÉKI KÉPEK, INTERMEDIÁLIS
TEREK

Október 20-21. között rendezték meg Kolozsvárott az „Affective Intermediality” című konferenciát, melyen közel nyolcvan előadó mutatta be legújabb kutatási eredményeit az intermedialitás témakörében. Simor Kamilla beszámolója.

EGY HATÁS ALATT ÁLLÓ NŐ

Egyetemi hallgatók írásait közlő sorozatunk ötödik részében Nagy Eszternek az ELTE Filmtudomány mesterszakos hallgatójának Elaine May szerzőiségéről írt dolgozatát közöljük.

ANTI-WESTERN AZ AMERIKAI
HATÁRVIDÉKEKRŐL

Egyetemi hallgatók írásait közlő sorozatunk negyedik részében Kende Sárának, az ELTE Filmtudomány mesterszakos hallgatójának írását közöljük, amelyben a szerző Kelly Reichardt First cow című alkotásának anti-western jellegét vizsgálja.

ÁRRAL SZEMBEN

ÖSSZEÉRŐ KÉT IDŐ

„FÁRAD A CSEND, MÁR NEM
BÍR A DALLAL...”EGY NÉMET FILMRENDEZŐ
VISSZAEMLEKEZÉSEI
WERNER HERZOG ÖNÉLETRAJZÁRÓL

A **Metropolis folyóirat** 2023-ban indította el online magazinját. A Magazin kizárólag a lap online felületén közöl rövidebb, de tudományos igényű tanulmányokat, filmtudományi könyvekről szóló recenziókat, valamint beszámolókat filmtudományi eseményekről (konferenciák, workshopok, tudományos előadások).

A Magazin kifejezett hangsúlyt helyez egyetemi hallgatók munkáinak közzétételére, mely szövegek tanári ajánlásra kerülhetnek megjelenésre. Kérjük ezért az oktatókat, hogy juttassák el szerkesztőségünkbe a hallgatóik által készített, jól sikerült írásműveket! Itt elsősorban rövidebb, 12–14 ezer karakter terjedelmű munkák közzétételére van lehetőség.

Várjuk a jelentkezéseket a

metropolis@metropolis.org.hu **címen!**